

LOGOTIP VRTCA

VIZIJA VRTCA KOČEVJE:

**USTVARJAMO PRIJETEN VRTEC,
PRIPRAVLJEN ZA SPREMEMBE, KI
BODO ZADOVOLJEVALE POTREBE OTROK, STARŠEV IN
ZAPOSLENIH.**

**PODROČJE IZBOLJŠAVE V OKVIRU PROJEKTA KOMUNIKACIJA
MED STARŠI IN VZGOJITELJI: OTROK POTREBUJE MEJE
(ŠOL.LETO: 2006/2007) :**

POVZETEK

Ključne besede:

Otrok, vzgoja, vrtec, družina, vzgojni koncept, razvajeni otroci, pravila, meje,

Z namenom, da bi vplivali na vzgojo otrok, moramo starši in vzgojitelji uporabljati ustrezne vzgojne postopke. Otrok ni sposoben razlikovati med različnimi pričakovanji staršev in vzgojiteljev.

Pomemben vidik kakovosti dela v vrtcu in uspešni vzgoji otrok vidim ravno v sodelovanju med vrtcem in starši.

UVOD

Biti oče, mati ali vzgojitelj je odgovorno delo. Tako starši kot vzgojitelji želimo imeti popolne in uspešne otroke. Pomoč iščemo v knjigah, revijah, medijih, vendar ti nasveti niso »recept«. Vsak otrok je osebnost zase, čisto svoj, zato so nam ti nasveti lahko samo v pomoč. Vzgoja je zaradi svoje specifičnosti nepredvidljiva, naporna, hkrati pa tudi prijetna in polna izzivov. Prava umetnost je najti pravo mero in občutek, kako v določeni situaciji reagirati.

V predšolskem obdobju ima na otrokov moralni razvoj najmočnejši vpliv družina. Najpomembnejši, najtrajnejši in najbolj zaupen odnos v otrokovem življenju je odnos s starši. Starši so tisti, ki lahko otroku pomagajo pri vrednotenju življenjskih doživetij in ga vodijo mimo nevarnih čeri življenjskih izzivov ter ga pomagajo oblikovati v čustveno zdravega človeka. (Shapiro, 2003)

Z vključitvijo otroka v vrtec se zanj veliko spremeni. Takrat prvič začne vzpostavljati pristne socialne stike izven svojega družinskega okolja, kar otroku močno razširi otrokovo socialno obzorje. Prva moralna spoznanja, socialna izkustva, moralna čustvovanja in navade pridobijo predšolski otroci v vrtcih. To je pred vstopom v šolo zelo pomembno, saj otrok vzpostavlja stike s svojimi vrstniki in tako moralno odrašča.

Predšolski otrok se v socialnih stikih do svojih vrstnikov obnaša različno. Rad je v njihovi družbi, se igra v manjših skupinah, pripravljen je na sodelovanje, toda hitro zaide v nasprotja. V vrtcu se otrok sreča z novimi pravili in mejami. Vsak posameznik mora usklajevati svoje potrebe s potrebami drugih. Občutljiv je za zadovoljevanje svojih potreb, pogosto reagira napadalno, ignorira skupino, se zapira vase, težko prenaša poraz, občutljiv je na kazni in pohvale. Hkrati otrok v vrtcu razvija pozitivne moralne lastnosti: odločnost, vztrajnost, hvaležnost, skromnost, resnicoljubnost, pravilen odnos do dolžnosti itd., razvija občutek za socialno skupnost, pozoren odnos do drugih ljudi, do dela, do materialnih in duhovnih vrednot itd. S pravilnim vodenjem in usmerjanjem ter ustvarjanjem ustreznih pogojev lahko dosežemo, da otrok spoznava kaj je dobro in kaj slabo.

Moralni razvoj je v vrtcu opredeljen kot medpodročna dejavnost (Kroflič, 1999, str18) (Priročnik h Kurikulu-Otrok v vrtcu).

Vzgojiteljica je tista, ki izkoristi možnosti moralnega razvoja otrok ob vsakodnevnem reševanju konfliktov, ki nastanejo ob neprimernem prilagajanju otroka pravilom življenja v vrtcu. Konfliktna situacija je idealna učna situacija, kajti otrok se v tem obdobju uči predvsem iz izkušenj. Še vedno se dogaja, da otroke onesposobimo, ko jih skušamo izvleči iz neugodnih položajev in se vmešavamo v situacije, iz katerih se lahko otroci marsikaj naučijo.

Otrok naj bi se naučil sposobnosti, da začuti konflikt, se z njim sooči, da ga zna artikulirati, z njim živeti in se ga naučiti reševati, s tem pa razviti sposobnost za pogajanje in iskanje rešitev, ko nobeden ne izgubi.

VRTEC-DRUŽINA

Med družino in vrtcem obstaja vez, oblikovati otroka v zdravo, samozavestno, samostojno in odgovorno osebnost. Vrtec ne more nadomestiti staršev pri vzgoji otrok, je le dopolnilo k družinski vzgoji.

Vrtec je institucija, ki mora skrbeti za uresničevanje temeljnih otrokovih pravic. Ker so starši otrokovi zastopniki pravic, imajo pravico do sodelovanja pri načrtovanju in organiziranju življenja in dela v vrtcu, kar jim mora vrtec omogočiti.

Vzgojitelji se zavedajmo, da moramo biti mi tisti, ki bomo motivirali in spodbujali starše za sodelovanje. Naše sodelovanje temelji na spoštovanju in upoštevanju načela sodelovanja s starši : (Kurikulum za vrtce, 1999 str.15)

- staršem mora biti javno dostopno pisno in ustno obvestilo o različnih ponudbah programov v vrtcu;
- starši imajo pravico do sprotne izmenjave informacij in poglobljenega razgovora o otroku z vzgojiteljem in pomočnikom, s svetovalno službo;
- starši imajo pravico do postopnega uvajanja otrok v različne programe vrtca,
- starši imajo pravico sodelovati pri načrtovanju življenja in dela v vrtcu in v oddelku ter po dogovoru z vzgojiteljem aktivno sodelovati pri vzgojnem delu, pri tem pa morajo starši upoštevati strokovno avtonomnost vrtca;
- pri stiku s starši je treba spoštovati zasebno sfero družin, njihovo kulturo, identiteto, jezik, svetovni nazor, vrednote, prepričanja, stališča, navade in običaje, dosledno upoštevati njihovo pravico do zasebnosti in varstva osebnih podatkov;
- staršem zagotoviti stalno informiranje ter sistematično seznanjenje z njihovimi pravicami in odgovornostmi.

Dogaja se, da se postopki staršev in vzgojiteljev razlikujejo in tako na otroka vplivajo zdaj eni, zdaj drugi različno. Uspešnost vzgojnega dela lahko pričakujemo le, če se starši in vzgojitelji pri vzgoji otrok medsebojno dopolnjujemo in podpiramo. Pomembno je, da so programi, ki jih izvajamo v vrtcih, čimbolj približani izkušnjam, ki jih otrok pridobiva v družini in okolju, kjer živi. Ko otrok začuti, da je med starši in vzgojitelji pristna vez, postane tudi sam zaupljivejši do vzgojiteljice. Zaradi tega smo

v se v vrtcu Kočevje odločili, da v okviru projekta Komunikacija med starši in vzgojitelji, še intenzivneje delamo na področju sodelovanja, predvsem enotne vzgoje otrok. Starši se mnogokrat sprašujejo ali so pri vzgoji premalo ali preveč strogi, saj mnogokrat težko obvladujejo obnašanje svojih otrok (trma, jok, izsiljevanje...). O tem se želijo pogovarjati z vzgojiteljico. Vsi smo enotnega mnenja, da otrok potrebuje meje in pravila, zato v letošnjem na tem področju intenzivno delamo.

Da bi pridobili nova znanja sodelujemo v projektu Partnerstvo fakultet in šol, kjer se pogovarjamo o vzgojni konceptu, vzgojnem ravnanju in težavah, s katerimi se srečujemo vse od vrtca do fakultet.

VZGOJNI KONCEPT

Dr.Zdenko Medveš pravi:«Vzgojni koncept je zamisel, namen o delovanju šole kot socialnem organizmu, ki vzgojno učinkuje kot celota in okvir za ravnanje vsakega učitelja kot posameznika.» Pravi tudi, da je vzgojni koncept več kot dokument o razporeditvi aktivnosti v šolskem letu veliko več kot recept/navodilo za ravnanje.

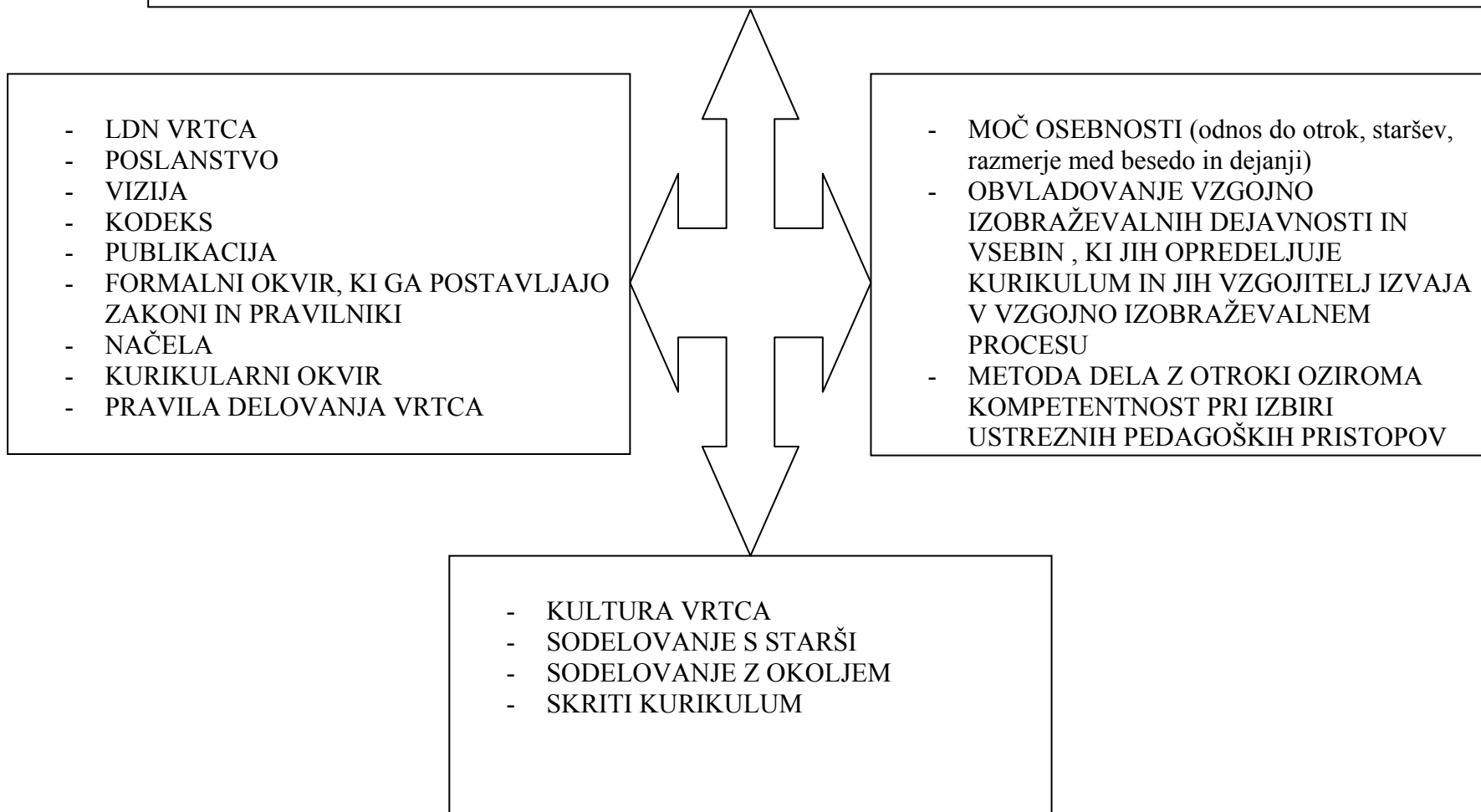
Vzgojna zasnova je v vrtcu razvidna iz samega utripa bivanja v vrtcu. Ustvarjamo jo vsi zaposleni, otroci in starši.

Temelji na vrednotah in vzgojnih načelih, sodelovanju med družino in vrtcem, odprtosti vrtca v okolje.

VZGOJNA ZASNOVA VRTCA

Povzeto po delavnicah v projektu Partnerstvo fakultet in šol- model 3

VZGOJNA ZASNOVA VRTCA = NOTRANJA PODOBA VRTCA

PODROČJE IZBOLJŠAVE DELA V VRTCU KOČEVJE

OTROK POTREBUJE MEJE

Tisto kar otroku vliva varnost v postopnem osvajanju sveta so meje, ki mu jih postavljajo odrasli.

Postavljanje mej pomeni aktivno vzgajanje, saj otroka usposabljammo za lastno življenje in ob tem upoštevamo njegove potrebe in razvojne značilnosti.

V čem se razlikujejo pravila in meje

Pravila in ukazi se najpogosteje naslanjajo na kazen in negativno posledico za neposlušnost, medtem ko je postavljanje meja izogibanje konfliktom med otrokom in odraslim, saj ima otrok možnost spremeniti svoje obnašanje, da zadovolji svojim potrebam.

Pravila so opis zelenega obnašanja v neki sredini. Pomembno je, da jih postavljamo na pozitiven način, ne kot prepoved oziroma NE obnašanje. Torej otroku moramo povedati kaj naj dela in ne kaj naj ne dela.

Kako postavimo pravila in meje?

- Pogoj za postavljanje meja je medsebojno spoštovanje in doslednost,
- pravila postavimo v dogovoru z otroki in skupaj se dogovorimo, kako jih bomo spoštovali. Dogovorimo se kakšno bo vzgojno ravnanje v primeru kršitev pravil.
- otroci morajo pravila dobro razumeti, vedeti morajo kaj so cilji pravil in zakaj so postavljena. Otrok je zelo občutljiv za ta občutek pravičnosti. Zato je videti, da je, še preden uporabimo pravilo, izjemno pomembno, da ga dovolj jasno razložimo,
- biti vzgled je najbolj natančen način prenašanja sporočila ali vedenja otroku oziroma skupini otrok,
- staršem otrok predstavimo in utemeljimo pravila, ki veljajo v oddelku. Povabimo jih k razpravi o pravilih z možnostjo dopolnitve in jih spodbujamo, da pravila vnesejo tudi v domače okolje. Poudarimo pomen doslednosti in skladnega delovanja s pravili v oddelku,
- otroci potrebujejo meje, pa ne zato, da bi jih nadzorovali, ampak zato, da se počutijo varne in se v tem svetu ne izgubijo,
- meje niso kazen, čeprav jih otroci mnogokrat tako razumejo. Meje otroku povedo do kam se sme, kaj se sme in česa ne.

- Pozorni smo na :
- korekten odnos vzgojiteljice do otrok,
- empatičen odnos vzgojiteljice do otrok,
- spoštovanje vsakega otroka v skupini,
- občutek otrok, da jih ima vzgojiteljica rada,
- kakovosten odnos med vzgojiteljico in starši,
- usklajeno vzgojno ravnanje z vzgojnim ravnanjem staršev,
- kakovostno organizirane in izvedene vzgojno izobraževalne dejavnosti,
- sposobnost pridobiti si zaupanje otrok,

- vzpostavljanje strpne klime v oddelku,
- vzpostavljanje ustvarjalne klime v oddelku
- zavedanje prikritega kurikula.

Pomanjkljivo določanje mej - vse več razvajenih otrok

Vse hitrejši tempo življenja vpliva tudi na to, da sodobna družina nima dovolj časa za kvalitetno ukvarjanje z otroci. Zaradi službenih obveznosti starša prepuščata vzgojo otrok institucijam, starim staršem, tetam, preveč časa preživijo pred televizijo, računalniku. Tako mnogo otrok živi v primanjkljaju povezanosti, varnosti, pripadnosti, stabilnosti in ljubezni v družini.

Vse premalo je časa za igro, pogovor in popustljiva vzgoja brez jasno postavljenih meja, ima za posledico vse več razvajenih otrok.

Opažamo, da so razvajeni otroci šibke koncentracije in pozornosti in nemirni, ker se v tistem trenutku, v katerem se želja pojavi, tej želji ne znajo odreči. Posledično se takšni otroci kažejo kot vzgojno zahtevni, težje vodljivi, zato ne zmorejo vzpostaviti zdravih socialnih stikov v okolju. Za zadovoljevanje potreb takšni otroci uporabljajo jok ali drugo obliko izsiljevanja, saj so starši takoj pripravljeni ustreči, da le ne bi jokali. Izjave otrok: »Ne morem, boli me, bom kasneje, ne znam..« so namenjene temu, da otrok izsili usmiljenje pri starših, da delo opravijo namesto njega. S tem odrasli ogrožamo otrokovo neodvisnost in samostojnost. Pomembno je, da starši in vzgojitelji znajo izkoristiti »bom sam« fazo, kajti ko otrok pride v »daj ti« fazo, smo za marsikaj prepozni in je težje doseči samostojnost.

Razvajenčki ne znajo upoštevati in se podrežati skupnim pravilom in mejam.

Postavljanje mej pri vzgoji otrok je potrebno. Začne se kmalu po rojstvu, najbolj pa je na preizkušnji v drugem oz. tretjem letu starosti, ko se začne otrok bolj zavedati samega sebe ter pri šestih letih, ko tudi intenzivno preizkuša, ali bomo odrasli danes dovolili tisto, česar nismo dovolili včeraj. Z odraščanjem otrok potrebuje širše meje in še zmeraj zadosti svobode znotraj njih. Meje otroku pomagajo, da bo kasneje na sprejemljiv način znal uveljaviti svoje interese, ideje, da se bo znal postaviti zase in se ne pustil podrediti drugim.

Koliko strogosti (popustljivosti)?

Ne preveč strogosti ne preveč popustljivosti ni dobro. Dogaja se, da je tam, kjer imajo starši prestroga vzgojna pravila otrok doma »priden« in »poslušen«, kar pa ne pomeni, da se enako obnaša tudi v vrtcu. Nasprotno, ravno izven doma takšen otrok izkaže ves svoj bes, ki ga ne sme pokazati pred mamo in očetom. Stroga pravila imajo lahko tudi za posledico, da otrok misli, da odgovornost o tem kaj mora narediti narekujejo drugi in da so za vse dobro in slabo kar se mu dogaja krivi drugi.

Na drugi strani, ko vas pesti dvom ali vas ima otrok kljub prepovedi še vedno rad in si ne upate zahtevati od otroka, da upošteva pravila, otrok to popustljivost hitro izkoristi.

Preveč ali premalo stroga vzgojna pravila, to je eden od največjih dvomov pri starših vzgojiteljih.

NAČRTOVANJE STRATEGIJE IZBOLJŠAVE

Medsebojna komunikacija vzgojitelj – starši:
OTROK POTREBUJE MEJE

CILJI:

- razvijanje sposobnosti za dogovarjanje, upoštevanje različnosti in sodelovanje v skupinah,
- razvijanje sposobnosti razumevanja in sprejemanja sebe in drugih,
- otrok se seznanja s pravili v skupini in v vrtcu in jih sooblikuje na osnovi razumevanja razlogov zanje ter s posledicami o prekršitvi sprejetih pravil sprejemljivega vedenja, utemeljenega v neomejevanju pravic drugih,
- otrok ima možnost razvijati sposobnosti in način za vzpostavljanje, vzdrževanje in uživanje v prijateljskih odnosih z enim ali več otroki, kar vključuje reševanje problemov, pogajanje in dogovarjanje, razumevanje in sprejemanje stališč, vedenja in občutij drugih, menjavanje vlog, vljudnost v medsebojnem komuniciranju,
- osveščanje staršev o pomenu sodelovanja vrtec – starši: odnos med vrtcem in starši je zelo pomembna delitev odgovornosti in različnih pristojnosti na področju vzgoje otrok.

NAČRT

ZAP. ŠT.	KAJ? naloga	KDO? Imena nosilcev naloge	DO KDAJ? KOLIKOKRAT ?	KDO NADZIRA? KAJ? KAKO?
1.	ODRASLI SMO VZOR OTROKU!	Strokovni delavci in ostalo osebje vrtca	Stalna naloga	Sami med seboj
2.	Spremljanje strokovne literature prebiranje člankov, predstavitev aktualnih člankov na oglasni deski za sodelavce, starše	Vzgojno osebje	Skozi vse šolsko leto	Vodja enote, vodja aktiva
3.	POGOVORNE URICE S STARŠI : Predlagane teme: - Odnosi in navade v družini krojimo in ustvarjamo sami - Razvajenost otrok – permisivna vzgoja? - Delajte z otrokom, ne namesto njega	Vzgojiteljica in pomočnica vzgojiteljice	1x v trimesečju	Vodja enote, pedagoški vodja (zapisniki)
4.	RODITELJSKI SESTANKI -predstavitev projekta -evalvacija izvedbe in predlogi za nadaljnje delo	Vzgojiteljica in pomočnica vzgojiteljice	Dvakrat do trikrat letno	Pedagoški vodja vrtca (zapisniki)
5.	DELO V TANDEMU IN AKTIVIH - debata o prebrani strokovni literaturi, o problemih	Vzgojno osebje	Enkrat mesečno	Vodja aktiva

	<ul style="list-style-type: none"> - Pogovori o vrednotah posameznika, vrtca, - usklajenost vrednot s prakso 			
6.	Predstavitev oblike vzgojnega ravnanja: RESTITUCIJA – predstavitev, debata	Bojana P. dipl.vzgoj.	Januar 2007	Pedagoški vodja
7.	DOGOVORI V SKUPINI	Vzgojiteljica, pomočnica vzgojiteljice, otroci, starši	Skozi vse leto	Ravnateljica, pomočnica ravnateljice
8.	POSTAVLJANJE PRAVIL -pogovori, razmišljanja, iskanje rešitev -priprava slikovnih pravil za otroke in odrasle	Vzgojno osebje, otroci, starši	Oktober	Vodja enote
11.	IZDELAVA ZGIBANKE na temo: Otrok potrebuje meje	Tina M. svetovalna delavka	November 2006	Ravnateljica, pom. ravnateljice
12.	UREJANJE KOTIČKA ZA STARŠE - članki - knjige - nasveti - knjiga pripomb, mnenj, pohval	Vzgojiteljica, pom. vzg.	Skozi vse leto	Vodja enote
13.	ŠOLA ZA STARŠE (predavanje, debata) 1.) RAZVAJENOST OTROK 2.) LAŽ 3.) POHVALA IN	Marko Juhan, realitetni terapevt	31.januar 2007 21. februar2007	Svetovalna delavka, ravnateljica

	GRAJA		28.marec 2007	
14.	Spodbujanje staršev na pripravljenost za sodelovanje in dosledno upoštevanje pravil tako doma kot v vrtcu	Dogovori: starši-vzgojitelj	Skozi vse leto	Vzgojno osebje
15.	PREDAVANJE IN DEBATA (za starše in strokovni kader) »Otroci so odsev svojih staršev«	Andreja M., logopedinja	Po dogovoru v enoti	Vodja enote
16.	LUTKOVNA IGRICA: Zaigramo zgodbo z moralnim naukom (po izbiri))	Vzgojno osebje in/ali starši	Spomladi	Vodje enot

17.	<p>VZGOJNO RAVNANJE OB KRŠENJU PRAVIL</p> <p>-Pri predšolskih najpogosteje koristimo metodo: "ustavi se in razmisli". Otroke poslušamo, kaj nam govorijo, morda nimamo vedno prav - kadar je tako, priznajmo svojo krivdo. Pomembno je, da jih vedno vprašamo, kako se počutijo, saj tako začnejo prepoznavati in nadzirati svoja čustva</p> <ul style="list-style-type: none"> - restitucija -prekinitev neželenega vedenja (kadar otrok ogroža sebe ali drugega) 	Vzgojitelji,starši	Skozi vse leto	
-----	--	--------------------	----------------	--

Zaključek

»Vzgojitelji dobrobit otroka pojmujejo kot skupno oznako za otrokovo dostojanstvo, varnost, srečo in dolgoročno korist; predstavlja nam najvišjo vrednoto, na kateri temeljijo in so ji podrejene vse ostale vrednote in iz njih izhajajoča načela.« (Kodeks etičnega ravnanja v vrtcu, 1996)

Priporočila odraslim:

- Razložite otroku kaj pričakujete od njega.
- Pomembno je, da se otrok počuti sprejetega in ljubljenega. Pokažite mu zanimanje za vse kar se mu dogaja, bodite skrbni, topli, razumevajoči in tudi vaš otrok bo tak.
- Z odločnim glasom dajte otroku vedeti kaj je nesprejemljivo. Takšen glas da otroku vedeti, da to ni igra.
- NE pomeni takoj prekiniti z nekim obnašanjem. Prihranite NE za pomembne, velike stvari.
- Bodite dosledni. NE mora za neželjeno obliko obnašanja vedno ostati NE. Če niste dosledni, tega ne morete pričakovati od otroka.
- Namesto, da kaznujete nekaj kar vam ni všeč, nagradite tisto kar vam je.
- Pogovarjajte se z otrokom. Otrok hitro spozna, ali so starši tisti, s katerimi se lahko pogovarja ali tisti, ki se jim je treba izogniti, jim lagati, ugovarjati, ker jih oni sploh ne poslušajo.
- Pri vzgajanju je osnovno pravilo, da vzgajamo z vzorom.
- Učimo se razlikovati med otrokom in njegovimi dejanji, da bo tako še sam razvijal konstruktiven odnos do svojih napak.

Na otrokov razvoj imata vpliv dva enako pomembna vzgojna postopka s katerima otrokom nudimo na eni strani podporo, ljubezen, spodbudo, na drugi pa jasne okvire in meje vedenja.

Pom. Ravnateljice

Majda Puhar, dipl.vzg.pred.otr.

Literatura:

1. Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS, Ministrstvo za šolstvo in šport, Ljubljana, 1995.
2. Bluestein, J. (1998). Kako otroku postaviti meje. Ljubljana: Inštitut za razvijanje osebne kakovosti.
3. Glasser, W. (1998). *Teorija izbire. Nova psihologija osebne svobode.* Radovljica.
4. Kodeks etičnega ravnanja v vrtcu, Sekcija za predšolsko pedagogiko, 1996.
5. Musek, J. (1995). *Ljubezen, družina, vrednote.* Ljubljana: Educy.
6. Pantley, E. (2001). *ABC odlične vzgoje. Zakladinica nasvetov za starše.* Ljubljana: Mladinska knjiga.
7. Shapiro, L. (2003). *Ščepec preventive. Kako preprečimo težave, preden se sploh pojavijo.* Ljubljana: Mladinska knjiga.
8. Stojin, M. (2006). Otroci potrebujejo meje. Ljubljana: Otroci d.o.o.
9. Zalokar-Divjak, Z. (1996). *Vzgoja JE...NI znanost.* Ljubljana: Educy.
10. Žorž, B. (2002). *Razvajenost, rak sodobne vzgoje.* Celje: Mohorjeva družba.